

Donorkind wint rechtszaak tegen arts die ‘verkeerd’ zaad inbracht bij moeder: “Door hem kon ik nooit mijn echte vader leren kennen”

Het Laatste Nieuws - 16 Jan. 2023

Brugge Een 39-jarige West-Vlaming ontdekte 4 jaar geleden via een DNA-databank dat hij ergens een halfbroer had rondlopen, en dat zijn wettelijke vader niet zijn biologische was.

De dertiger spande een proces aan tegen de arts die in de jaren 1980 ‘verkeerd’ zaad zou hebben gebruikt bij de inseminatie van z'n moeder en kreeg nu gelijk. “Eindelijk erkenning”, reageert de man, al maakt hij zich ook zorgen over lotgenoten. “Wat als dit in AZ Sint-Jan wel vaker gebeurde?”

“Ben je soms afkomstig uit Italië of Spanje?” Die vraag kreeg een nu 39-jarige West-Vlaming geregeld in het verleden. Zo vaak zelfs dat hij zich wat vragen begon te stellen over zijn afkomst. Zeker omdat hij vond dat hij niet op zijn wettelijke vader en twee zussen leek. De dertiger, die anoniem wenst te blijven, meldde zich in 2018 aan bij de internationale DNA-databank MyHeritage en stuurde ook een speekselstaal op. “Ik wou mijn etniciteit bepalen, maar kreeg plots nog veel meer informatie”, vertelt hij.

Ik heb een vrij specifieke middelste teen. Ik vroeg mijn halfbroer op café zijn sok uit te trekken. De gelijkenis was treffend

De West-Vlaming, we geven hem in het vervolg van dit artikel de fictieve naam ‘Lieven’, bleek niet alleen voor 20% Brits, 20% Scandinavisch en 60 % Belg te zijn, hij had ook 24% overeenkomst met een andere man: een halfbroer. Vier weken later kwam het tot een ontmoeting op café. “De gelijkenissen waren treffend. Het was alsof ik in de spiegel keek. Die man had dezelfde huid als ik, hetzelfde haar en dezelfde expressie. Grappig ook: ik heb een vrij specifieke middelste teen. Ik vroeg mijn halfbroer op café zijn sok uit te trekken. En inderdaad, de gelijkenis was treffend.”

De dertiger kreeg te horen dat zijn biologische vader vier jaar lang spermadonor was geweest in het AZ Sint-Jan. Een ontmoeting met zijn papa zat er echter niet meer in. Die bleek al een drietal jaar overleden te zijn geweest.

Inseminatie

Maar hoe kan het dat de vader van Lieven plots niet langer z'n vader bleek te zijn? Daarvoor moeten we terug naar de jaren 1980. Voor zijn ouders lukte het in die periode niet om op natuurlijke wijze zwanger te worden. De fertiliteitsarts in het AZ Sint-Jan in Brugge stelde voor om het zaad van z'n vader in te brengen bij z'n moeder. In 1983 leek de inseminatie te zijn gelukt: een zoon werd geboren. Alleen bleek die 36 jaar later dus door zaad van een donor verwekt te zijn, niet door zaad van z'n wettelijke vader. Een DNA-staal van die laatste bleek ook 0% overeenkomst te tonen. Volgens Lieven gebruikte de fertiliteitsarts dus ‘verkeerd’ zaad.

Het zou een gangbare praktijk van fertilitetsklinieken geweest zijn om een cocktail te maken van goed en slecht zaad. We zijn ervan overtuigd dat de dokter een fout heeft gemaakt - al dan niet bewust

Omdat strafrechtelijke vervolging er door verjaring niet meer inzate, besliste de West-Vlaming een burgerlijke procedure aan te spannen in de Brugse rechtbank. “Het zou een gangbare praktijk van fertilitetsklinieken geweest zijn om een cocktail te maken van goed en slecht zaad”, stelde z'n advocaat Philippe Strubbe destijds. “Men ging ervan uit dat de slechte cellen van de vader op die manier gestimuleerd werden door de goede van de donor. We zijn ervan overtuigd dat de dokter een fout heeft gemaakt - al dan niet bewust.”

De fertiliteitsarts ontkende op het proces echter alles en kreeg ook gelijk van de rechter. Die stelde vast dat Lieven niet bewees dat hij effectief schade had geleden en ook niet voldoende hard maakte dat de dokter wel degelijk een fout maakte. De advocaat van de arts pleitte op het proces zelfs dat de moeder van Lieven ook overspel kon gepleegd hebben, en dat was volgens de burgerlijke rechter in Brugge niet uitgesloten.

Onzorgvuldigheid

Een nieuwe tegenslag voor Lieven was het, in zijn zoektocht naar erkenning. De dertiger gaf echter niet op en tekende beroep aan tegen de vrijspraak. Met succes, dit keer. De rechter in beroep vond het veel te toevallig dat z'n moeder net een overspelige relatie zou hebben gehad met de donor. Dat alles het gevolg was van een fout van de fertiliteitsarts in kwestie, stond volgens de beroepsrechter buiten kijf. “Feit is dat Lieven niet de biologische zoon is van zijn wettelijke vader en dit kan enkel doordat de arts onzorgvuldig gehandeld heeft bij het insemineren van zijn moeder.”

Waar het eerste vonnis nog beweerde dat Lieven niet bewees dat hij schade had geleden, vond de rechter in beroep dat dat wel het geval was. De West-Vlaming kreeg in december 2.500 euro morele schadevergoeding toegekend, omdat hij na jaren plots ontdekte dat z'n wettelijke vader niet z'n biologische was. “Eindelijk een vorm van erkenning”, reageert hij op het arrest. “Hopelijk helpt deze uitspraak andere mensen in soortgelijke zaken.”

Halfbroers en -zussen

De ontdekking over zijn vader heeft op vandaag nog steeds een impact op het leven van Lieven. “Logisch, als je jarenlang denkt dat iemand je papa is en dat plots niet het geval blijkt te zijn. Ik heb intussen ook weet van zeven halfbroers of -zussen die rondlopen. Met sommige van hen ga ik af en toe iets eten. Dat is leuk, maar natuurlijk niet vergelijkbaar met de jarenlange band die je hebt met een echte broer of zus. En dat is de schuld van de fertiliteitsarts. Hij heeft er ook voor gezorgd dat ik nooit de kans heb gehad om mijn echte vader te leren kennen. Ik zeg niet dat we overeen waren gekomen, maar ik had hem eens kunnen zien. Ook het AZ Sint-Jan is volgens mij verantwoordelijk. Zij moeten van alles op de hoogte zijn geweest.”

Ik maak me zorgen over de vele verwanten die hier lokaal kunnen rondlopen, zonder dat ze het van elkaar weten. Stel je eens voor dat een koppel plots ontdekt dat ze halfbroer en -zus zijn...

Lieven probeerde na het arrest naar eigen zeggen in dialoog te gaan met het AZ Sint-Jan. "Ik maak me immers zorgen over de vele verwanten die hier lokaal kunnen rondlopen, zonder dat zij dit van elkaar weten. Stel je maar eens voor dat een koppel plots ontdekt dat ze halfbroer en halfzus zijn. Maar volgens het ziekenhuis zijn er echter geen risico's voor de toekomst..." Wij contacteerden het AZ Sint-Jan, maar daar wilden ze geen commentaar kwijt op de zaak. "Het ziekenhuis is geen partij in dit geding en kan er daarom ook niets over meedelen", zegt algemeen directeur Hans Rigauts.

De fertilitésarts in kwestie is intussen met pensioen. Hij bleef de feiten altijd ontkennen. "En dat is op vandaag nog altijd het geval", zegt z'n advocaat Rudi Vermeiren. "We zijn heel teleurgesteld in dit vonnis. Volgens ons ging de rechter veel te licht over de de bewijslast. We hebben echter beslist om ons neer te leggen bij de uitspraak en de hele zaak te laten rusten."

LEES OOK:

Gynaecoloog (70) die vrouwen met eigen sperma bevrucht zou hebben, moet niet naar de rechtbank: "We weten absoluut zéker dat hij het deed"

"Hij vroeg me of ik nog kindjes wilde. Na de bevalling bleken mijn eileiders weggehaald": koppel dient klacht in tegen gynaecoloog en Kortrijks ziekenhuis

Gynaecologen vrijgesproken na complicaties bij bevalling, met verlamming kindje tot gevolg: "Medische fout is niet bewezen"